Teknologiateollisuus

Viite: Sähköpostitse saapunut lausuntopyyntö 13.11.2023, Talousvaliokunta **22.11.2023 K 17/2023 vp ilmastovuosikertomus 2023/ Lausuntopyyntö**

K 17/2023 vp ilmastovuosikertomus 2023

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto vuoden 2023 ilmastovuosikertomukseen.

Tausta ja huomiot

EU ja sen jäsenmaat ovat sitoutuneet kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan. EU:n tasolla tavoitteena on ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. EU:n ilmastolain mukaisesti kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä saavuttaen hiilineutraalius ennen vuotta 2050. Lisäksi Suomen lakiin on kirjattu Suomen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen pian sen jälkeen. Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että ilmastovuosikertomus annetaan eduskunnalle vuosittain. Teknologiateollisuus pitää erinomaisena sitä, että päästövähennystahti on pysynyt linjassa ilmastolain vuoden 2030 päästövähennystavoitteen kanssa.

Teknologiateollisuus ry nostaa asiantuntijalausunnossaan esille seuraavaa:

Teknologiateollisuus näkee, että päästökauppajärjestelmä, taakanjako- ja maankäyttösektorille asetetut päästövähennys- ja hiilinielutavoitteet sekä pitkäjänteinen ennustettava ilmasto-, energia- ja teollisuuspolitiikka ovat tärkeimpiä ohjauskeinoja hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen tehtävänä on parantaa yritysten mahdollisuuksia puhtaan teknologian investointeihin, joilla luodaan globaalia kestävää kasvua ilmastotavoitteet saavuttaen.

1. Teknologiateollisuus toivoo ilmastovuosikertomuksissa huomioitavan jatkossa päästökaupan kehittämisen ja hiilirajamekanismin huomioimisen

Hiilirajamekanismin tavoite on tehostaa hiilivuodon ehkäisyä ja edistää kansainvälistä hiilen hinnoittelua. Tähän asti EU:ssa on pyritty ehkäisemään hiilivuotoa päästöoikeuksien ilmaisjaon kautta hiilivuodolle alttiilla sektoreilla osana EU:n päästökauppajärjestelmää, josta luovutaan asteittain hiilirajamekanismin alaisilla sektoreilla mekanismin käyttöönoton myötä vuodesta 2026 alkaen. Keskeisenä tavoitteena tulisi olla päästövähennyksiä tehneiden edelläkävijäyritysten kansainvälisen kilpailukyvyn varmistaminen päästöoikeuksien ilmaisjakelun päättyessä.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Suomi on vientiriippuvainen maa. EU:n ja Suomen kilpailukyvyn säilyttäminen on tärkeää kansainvälisillä markkinoilla pärjäämisen varmistamiseksi. Siksi Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että hiilirajamekanismi, sen toimivuus ja sen mahdollinen laajentuminen uusiin sektoreihin tullaan ottamaan huomioon tulevissa ilmastovuosikertomuksissa.

2. Toimialojen vähähiilisyystiekarttojen ilmastovuosikertomuksessa

Suomalaisten toimialojen tiekartat ovat herättäneet kiinnostusta laajalti eri puolilla Eurooppaa. Suomessa laadittiin ensimmäiset toimialakohtaiset tiekartat työ- ja elinkeinoministeriön johdolla vuonna 2020. Tässä työssä eri sektorit kartoittivat toimia ja edellytyksiä tiellään kohti vähähiilisyyttä. Monia edistysaskelia on otettu sitten tiekarttojen valmistumisen samalla kun toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Pääministeri Orpon hallituksen ohjelmaan on kirjattu tavoite toimialakohtaisten vähähiilisten tiekarttojen päivittämisestä. Päivittämisen olisi tarkoitus viitoittaa toimialojen tietä kohti kansallisia ja EU-tason ilmastotavoitteita ja toimia syötteenä valmisteltaviin valtiohallinnon selvityksiin.

Toimialan päästövähennyskeinoista monet perustuvat prosessien ja koneiden sähköistämiseen, energia- ja materiaalitehokkuuden parantamiseen, kiertotalouteen sekä digitaalisten ratkaisujen käyttöön. Suurin yksittäinen päästövähennys syntyy, kun SSAB:n kehittämä vetypelkistykseen perustuva teräksen valmistusprosessi otetaan käyttöön 2030-luvulla. Raahen terästehdas onkin Suomen suurin yksittäinen hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja, noin 4 miljoonaa hiilidioksiditonnia vuodessa, joka on noin 7% osuus koko Suomen päästöistä.

Teräs on raaka-aineena tärkeä, mutta sen nykyiset tuotantotavat vievät meitä vauhdilla kohti yhä pahempaa ilmastokriisiä. Puhtaampaan teräksen tuotantoon tulee investoida kiireesti, jotta voimme rajoittaa maapallon keskilämpötilan nousun alle 1,5 asteeseen. Tällä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia myös Suomen kansallisiin ilmastotavoitteisiin pääsemisessä.

Teknologiateollisuus ry ehdottaa, että jatkossa ilmastovuosikertomuksissa tuodaan esille myös toimialojen tekemät ratkaisut, joilla saadaan aikaan merkittäviä vaikutuksia hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.

3. Ilmastokädenjäljen huomioiminen ilmastovuosikertomuksessa

Suomalaisilla yrityksillä on tarjottavissa ratkaisuja, joiden kädenjälki voi maailmalla olla moninkertainen Suomen omiin päästöihin verrattuna. Suomalaisilla yrityksillä on mahdollisuus toimia edelläkävijöinä viestimällä positiivisista ympäristövaikutuksista hiilikädenjäljen ollessa maailmalla vielä uusi ja kehittyvä ympäristömittari.

Uusimpaan hallitusohjelmaan on kirjattu myös, että Suomen tulee edistää yhdessä elinkeinoelämän kanssa ilmastokädenjäljen laskentamallin luomista. Tehtävänä on kartoittaa ilmastokädenjäljen potentiaali sekä asettaa suomalaisen viennin ilmastokädenjäljen kasvulle tavoitteet, joita seurataan hiilijalanjäljen rinnalla.

Tämän vuoksi Teknologiateollisuus ry pitää erittäin tärkeänä, että ilmastokädenjäljen potentiaali otetaan huomioon jo seuraavaa ilmastovuosikertomusta laadittaessa.

Lopuksi

Teknologiateollisuus ry:n tehtävänä on rakentaa teknologiayrityksille edellytyksiä menestyä ja luoda kestävästi arvoa. Visiomme mukaan vuonna 2030 ihmisen toiminta on tasapainottumassa maapallon kantokyvyn kanssa samaan aikaan kun Suomi on maailman kärkeä puhtaiden teknologioiden kehittämisessä ja kestävässä arvonluonnissa.

Teknologiateollisuus näkee valtioneuvoston tavoin, että **siirtymistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa vauhditetaan parhaiten investoimalla uusiutuviin energialähteisiin, edistämällä energiatehokkuutta ja kiertotaloutta sekä panostamalla teollisuusprosessien vähähiilistämiseen**. Tavoitteiden saavuttamisessa tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja innovoinnin tuloksilla on keskeinen merkitys

Elinkeino-, innovaatio- ja energiapolitiikoilla edistetään elinkeinoelämän uudistumista ja kansainvälisen kilpailukyvyn tki-perustaista vahvistumista, energiatehokkaan teollisen tuotannon ratkaisujen käyttöönottoa sekä laajemmin yhteiskunnan kehittymistä hiilineutraaliksi. Tämä edellyttää uusia toimenpiteitä sekä julkisen sektorin ja yritysten tiivistä vuorovaikutusta. On kehitettävä uusia ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluja sekä otettava käyttöön tuotantotapoja, joilla teollisuuden prosessit voidaan muuttaa vähähiilisiksi. Tähän panostamalla yritykset voivat edistää Suomen omien ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä tarjota kotimaisiin vahvuuksiin perustuvia ympäristöllisesti kestäviä ratkaisuja, joiden kysyntä maailmanmarkkinoilla on kasvamassa.

Lisätiedot:
Annukka Saari
Johtava asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka
annukka.saari@teknologiateollisuus.fi
p. 044-5789139